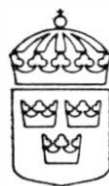

Motion till riksdagen

1987/88:Ju16

av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:92 om ändring i
brottskadlagen (1978:413)

Mot.
1987/88
Ju16

Centerpartiet har under en lång tid arbetat för att ersättningen till brottsoffer skall förbättras. Vi har också hävdad att det krävs en översyn av de skadereglerande lagarna, för att uppnå en samstämmighet mellan dem.

Den skada som ett brottsoffer åsamkas är svår att ersätta. När det gäller frågan om ersättning för materiella skador liksom för lyte och varaktigt men kan den drabbade tillerkännas skadestånd. Den svenska skadeståndsrätten är däremot restriktiv när det gäller frågan om kompensation för s. k. ideell skada. De skadeståndsbelopp som döms ut är låga och motsvarar på intet sätt utståndet lidande. Detta förhållande är inte rimligt och de utdömda beloppen upplevs inte som rättvisa av allmänheten. Det är viktigt att brottsoffren får en rimlig ekonomisk kompensation också för ideella skador. Detta förutsätter en justering av skadeståndsbeloppet. Vi föreslår därför en översyn av de regler som gäller för de olika skadeståndstyperna.

Nuvarande regler för ersättning vid brottsskador är inte tillfredsställande. Utgångspunkten måste vara att skadevållaren i första hand själv skall ersätta den skada som han/hon vållat. Detta kan ske genom att vållaren åläggs upprätta en plan för hur skadeståndet skall erläggas eller genom att vållaren i dom åläggs reparera de skador som vederbörande åstadkommit.

Huvudprincipen att den som har vållat en skada skall ersätta denna sätts alltför ofta ur spel. Detta då det förekommer att den skadevållande har ringa möjlighet att ersätta den skadelidande och att alltför många våldsbrott förblir ouppklarade. När gäringsmannen inte kan identifieras och ställas till ansvar för våldshandlingen har offret begränsade möjligheter att få ersättning för såväl sak- och personskador som för ideella sådana.

Brottskadlagen reglerar samhällets åtagande när det gäller ersättning till brottsoffren. Brottsoffrens möjligheter att få ekonomisk kompensation för skador, som uppkommer på grund av brott, måste förbättras. Centerpartiet har vid ett flertal tillfällen påtalat vikten av att lagens tillämpningsområden vidgas så att brottsoffren får denna möjlighet. Vi har också föreslagit att brottsskadlagen utformas så att den som ingriper för att hindra brott får ersättning för sina kostnader. Propositionens huvudinriktning finner vi vara ett steg på rätt väg i enlighet med vad vi tidigare har anfört.

Föräldrar har skadeståndsansvar för sina barn. Skador som ett barn vållar skall därför i princip ersättas av barnet självt eller av barnets vårdnadshavare. När skadegörelse vållas av ungdomar bör det finnas möjligheter att i dom eller genom myndighetsbeslut avlasta föräldrarnas ansvar till förmån för ett åläggande riktat mot ungdomen att reparera skadan.

Vissa skadevällare kan befinna sig i en ekonomisk situation som omöjliggör för dem att ersätta hela den skada de orsakat eller att det i vart fall skulle bli orimligt betungande för dem att göra det. En sådan fullständig ersättningskyldighet kan också i vissa fall äventyra och försvåra skadevällarens återanpassning i samhället.

I dessa fall kan det vara rimligt att nedsätta ersättningskyldigheten. Detta får inte leda till förluster för den som har lidit skadan. Staten måste då gå in och ersätta den del som skadevällaren inte kan betala och som skadelidanden inte på annat sätt kan få täckning för.

I dag får den skadelidande själv stå för det arbete som krävs för att utfå ersättningen från den skadevällande. Detta är enligt vår mening inte ett tillfredsställande system. Vi anser att staten skall stå garant för den ersättning som skall utgå till den skadelidande och att staten sedan får stå för arbetet att få in ersättningen från den skadevällande. Detta skulle på ett påtagligt sätt förenkla förfarandet för den skadelidande att utfå sin ersättning.

Även i de delar som propositionen behandlar finns det brister. I de remissyttrandena (dnr 87-186) som inkommit i anledning av promemorian (Ds Ju 1987:1) har det bl. a. framställts kritik mot att det inte framgår av lagstiftningen vilka gränsdragningar som skall göras vid exempelvis skada genom bedrägeri eller närliggande skada i fråga om ersättning från staten genom brottsskadenämnden eller om det skall beaktas såsom ren förmögensskada. Denna kritik visar på ett exempel på den bristande helhetssyn som finns inom det skaderättsliga området, både när det gäller gränsdragningar och vad gäller ersättning till offer i olika fall.

Det är av största vikt att vi får en skadestånds rätt som är heltäckande och som garanterar att de olika skadeståndsreglerande lagarna fungerar i samklang med varandra. Centerpartiet har tidigare i riksdagen pekat på detta och vi finner det därför angeläget att dessa lagar blir föremål för en samlad översyn.

Vi finner det ytterst otillfredsställande att regeringen hänvisar till framtida propositioner vad gäller kostnader som kan uppkomma i samband med de i denna proposition föreslagna ändringarna.

Hemställan

Mot. 1987/88

Ju16

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen angående en översyn på det skadeståndsrättsliga området i syfte att vidga rätten till ersättning enligt brottskadelagen.

Stockholm den 1 mars 1988

Bertil Fiskesjö (c)

Gunilla André (c)

Elving Andersson (c)

Marianne Karlsson (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Stina Eliasson (c)

Martin Olsson (c)

Bengt Kindbom (c)

Britta Hammarbacken (c)

Eva Rydén (c)

